

DET KONGELIGE FORSVARSDEPARTEMENT

Forsvarsministeren

STORTINGET

Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
2025/13010

Vår ref
26/01119-2

Dato
12.03.2026

Svar på brev fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Jeg viser til brev fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité fra 3. mars 2026 med henvisning til mitt svarbrev fra 25. februar om saken om anskaffelsen av SAFEGaiter til Ukraina (Watchbird-saken).

Under følger svar på komiteens spørsmål:

1. Hvilken enhetskostnad la departementet til grunn da oppdraget om anskaffelse ble gitt 19. august 2025?

Forsvarsdepartementet la Forsvarets anbefaling til grunn da oppdraget om anskaffelse ble gitt. Forsvaret la til grunn en økonomisk ramme på 100 mill. kroner og 33 000 SAFEGaitere. Forsvaret har senere understreket at det eventuelt kunne anskaffes flere masker innenfor denne rammen. Det er Forsvarsmateriell (FMA) som inngår kontrakter på vegne av sektoren. Prisen FMA gikk i forhandlinger med selskapet om var om lag 1500 kroner. Se også svar på spørsmål 2.

2. Hvilke vurderinger ble gjort i Forsvarsmateriell, Forsvaret og Forsvarsdepartementet for å vurdere kostnaden ved SAFEGaiter opp mot produktets kvalitet og egenskaper, og ble kostnaden vurdert opp mot kostnaden på andre, tilsvarende produkter på markedet?

FMA har informert om at de forholdt seg til prisen som var oppgitt av selskapet på 1500 kroner per enhet, men at det på det aktuelle tidspunktet ikke forelå bindende tilbud. Forsvaret har jf. over også informert om at det i deres anbefaling til departementet fra sommeren 2025 ble lagt til grunn en økonomisk ramme på 100 mill. kroner og et minimumsantall SAFEGaitere på 33 000.

Dette var det antallet (33 000) SAFEgaitere det var meldt inn behov for fra ukrainske sivile og militære enheter på det aktuelle tidspunktet. Utover å anskaffe så mange masker som mulig, gitt ukrainske behov, inngikk i den økonomiske rammen også ventede utgifter til blant annet logistikk og testing og verifisering av maskene av ukrainsk personell trent opp i Norge.

Som nevnt i tidligere svar til komiteen var det gjort tester fra FFI og det forelå dokumentasjon på at produktet var etterspurt av flere ukrainske sivile og militære enheter. Gjennom industriportalen kan næringslivet legge inn sine forslag. Det ble ikke gjennomført ytterligere undersøkelser av om det fantes andre produkter med sammenlignbare egenskaper.

Jeg viser ellers til mine tidligere svar til komiteen om grunnlaget for Forsvarsdepartementets beslutning sommeren 2025.

3. Gitt at SAFEgaiter ble utviklet på bakgrunn av et identifisert behov i Forsvaret, hva er årsaken til at masken etter testing ikke har blitt anskaffet?

FFI har informert om at de identifiserte et behov for denne type lavterskel beskyttelsesutstyr etter at Forsvaret i 2008 begynte å få inn rapporter om helseplager ifm. øvelsesskyting med HK416 automatgevær og blyfri ammunisjon. Et umiddelbart tiltak som ble iverksatt var bruk av engangsmasker. FFI har informert om at disse i liten grad ble benyttet pga. ubehag og problemer med kommunikasjon. Videre har FFI informert om at det fra en avdeling i Forsvaret ble kommunisert en ide om en såkalt buff med filter som kunne avhjelpe mot dårlig luftkvalitet i et aktuelt operasjonsområde. FFI uttrykker at de ikke fant alternative løsninger, og eksisterende kommersielle buffer hadde ikke gode nok filtreringsegenskaper.

Watchbird initierte utviklingen av det som nå er kjent som SAFEgaiter i 2022. Produktet ble testet og utprøvd i samarbeid med FFI og Forsvaret, og det ble anskaffet 150 masker for videre utprøving våren 2025. Utover denne anskaffelsen er ikke departementet kjent med at Forsvaret har vurdert ytterligere anskaffelser av SAFEgaiter.

4. Når ble beslutningen om ikke å anskaffe SAFEgaiter tatt?

Som tidligere svart til komiteen ble det i januar 2026 besluttet å ikke anskaffe maskene for donasjon til Ukraina. Forsvaret har informert departementet om at de ikke har kjennskap til noen planlagt anskaffelse av SAFEgaitere til Forsvaret, utover de nevnte 150 maskene til utprøving.

5. Var Forsvarsstaben kjent med denne beslutningen på tidspunktet da Forsvaret oversendte sin anbefaling til departementet 2. juli 2025, og var departementet kjent med dette da departementet foretok sine vurderinger og nedvalg av anbefalte prosjekter?

Jeg viser til svar over.

Med hilsen

Tore O. Sandvik

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer